

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Τμήμα Πληροφορικής

ΕΠΛ 421 - Προγραμματισμός Συστημάτων

ΑΣΚΗΣΗ 4 – Ανάπτυξη Ασφαλούς Παράλληλου Εξυπηρετητή Ιστού για το Πρωτόκολλο HTTP/1.1

Διδάσκων: Δημήτρης Ζεϊναλιπούρ

Υπεύθυνος Εργαστηρίου: Παύλος Αντωνίου

Ημερομηνία Ανάθεσης: Τετάρτη 15/11/2023

Ημερομηνία Παράδοσης: Παρασκευή 01/12/2023 και ώρα 15:00

(η λύση να υποβληθεί σε zip μέσω του Moodle)

I. Στόχος Άσκησης

Στόχος αυτής της εργασίας είναι η εξοικείωση με προχωρημένες τεχνικές προγραμματισμού διεργασιών, δια-διεργασιακής επικοινωνίας μέσω υποδοχών TCP/IP και πολυνηματικών εφαρμογών στη γλώσσα C. Ένας δεύτερος στόχος είναι να σας δοθεί η ευκαιρία να δουλέψετε ομαδικά για να υλοποιήσετε ένα ολοκληρωμένο σύστημα το οποίο θα κριθεί βάση της *ορθότητας* και της *δομής* του.

II. Το Πρωτόκολλο HTTP

Αντικείμενο της άσκησης είναι να αναπτύξετε ένα «πολυνηματικό» ή «πολύ-διεργασιακό» ασφαλή εξυπηρετητή ιστού (web server) για το πρωτόκολλο HTTP, ο οποίος θα υποστηρίζει ένα βασικό υποσύνολο της έκδοσης 1.1 του πρωτοκόλλου. Η έκδοση 1.1 του πρωτοκόλλου HTTP περιγράφεται στο τεχνικό άρθρο Request For Comments 2616: <http://www.rfc-editor.org/rfc/rfc2616.txt>.*

Όταν χρησιμοποιούμε ένα φυλλομετρητή σελίδων (browser), όπως ο Mozilla, ο Internet Explorer, κλπ, για να περιηγηθούμε στο WWW, δίνουμε ένα URL της μορφής `http://<host>/<path>`. Αυτό που κάνει τότε ο φυλλομετρητής είναι να συνδεθεί μέσω υποδοχών ροής στην προκαθορισμένη θύρα (80) για την HTTP υπηρεσία του μηχανήματος `<host>` και να υποβάλει ένα αίτημα, σε αυστηρά καθορισμένη μορφή που θα περιγραφεί στη συνέχεια, να του αποσταλούν από το web server κάποιες πληροφορίες για το αρχείο που βρίσκεται στη θέση `/<path>`, σε σχέση με τον κατάλογο-ρίζα του ιεραρχικού συστήματος αρχείων που «σερβίρει», καθώς και το ίδιο το αρχείο, για να το παρουσιάσει ο φυλλομετρητής στο χρήστη με τρόπο που κρίνει πρόσφορο. Αν ο web server δεν περιμένει αιτήσεις σύνδεσης από προγράμματα-πελάτες (clients) στην προκαθορισμένη

* Στη συνέχεια, η έκφραση [RFC2616/§p] θα αναφέρεται στην παράγραφο p αυτού του εγγράφου.

Ευχαριστίες: Η εκφώνηση της άσκησης είναι, σε μεγάλο βαθμό, βασισμένη σε αντίστοιχη άσκηση που έχει προετοιμαστεί από τον Καθ. Παναγιώτη Σταματοπούλο στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

θύρα 80, αλλά στην <port>, τότε το URL που έπρεπε να δώσουμε στο φυλλομετρητή θα ήταν `http://<host>:<port>/<path>`.

III. Το Ασφαλές Πρωτόκολλο HTTPS

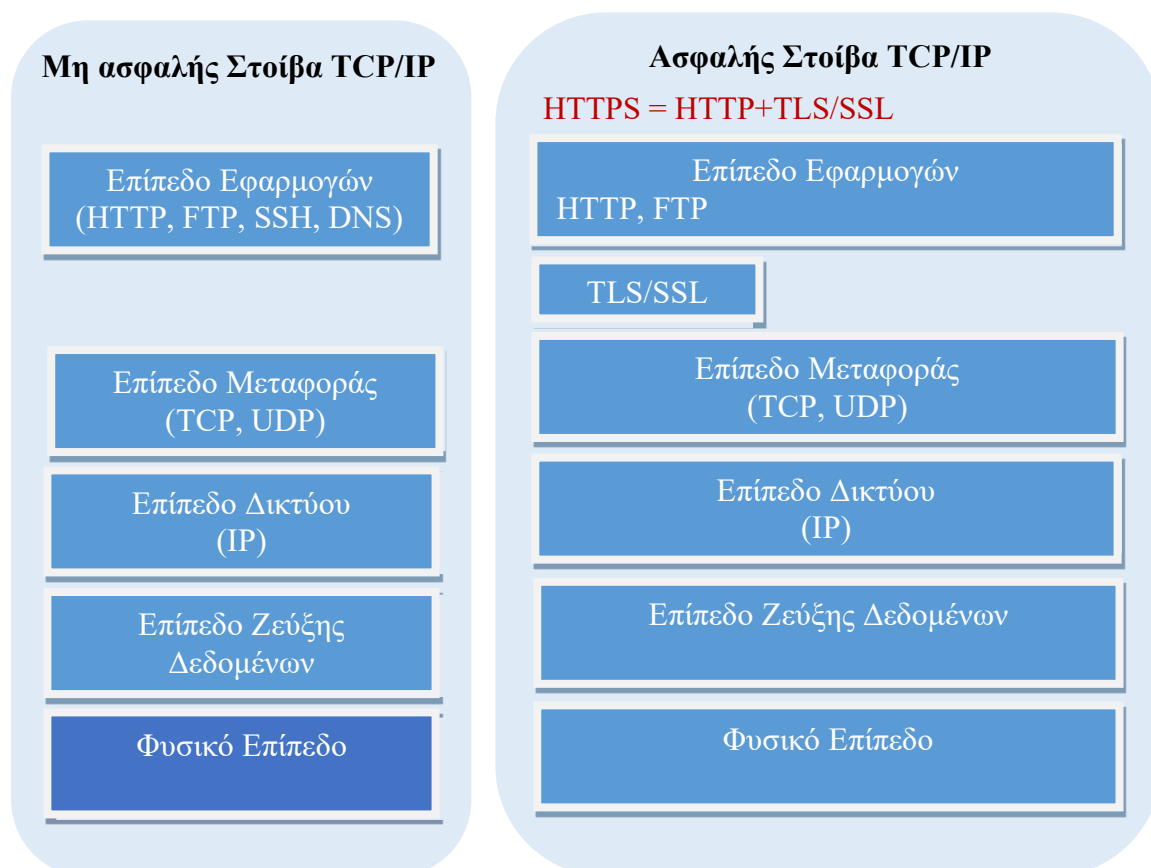
Το πρωτόκολλο HTTP δεν προδιαγράφει ασφαλή μετάδοση εντολών και δεδομένων και ως εκ τούτου η χρήση του τείνει να εξαλειφθεί. Υπάρχει διαθέσιμο το πρωτόκολλο που παρέχει ασφαλή επικοινωνία με τον web server που ονομάζεται HTTPS.

Το HTTPS είναι βασικά το HTTP με την προσθήκη ενός (υπό)στρώματος ασφάλειας. Η ασφάλεια των συνδέσεων επιτυγχάνεται στη βάση των πρωτοκόλλων SSL/TLS (Secure Sockets Layer/Transport Layer Security). Η χρήση του πρωτοκόλλου HTTP πάνω από το SSL θεωρείται παρωχημένη (deprecated) και πλέον το HTTPS αναφέρεται ως το πρωτόκολλο HTTP πάνω από το TLS που περιγράφεται από το RFC2818 <http://www.rfc-editor.org/rfc/rfc2818.txt>.

Το πρωτόκολλο SSL υλοποιήθηκε αρχικά από την Netscape εμφανίστηκε στη σκηνή το 1995 σαν SSL 2.0 ή SSLv2 (το SSL 1.0 δεν εμφανίστηκε ποτέ δημοσίως). Η έκδοση SSL 2.0 αντικαταστάθηκε νωρίς από την έκδοση SSL 3.0 (ή SSLv3) το 1996 μετά από ένα αριθμό τρωτών σημείων (vulnerabilities) που εμφανίστηκαν. Το TLS εμφανίστηκε το 1999 σαν μια αναβαθμισμένη, πιο ασφαλής έκδοση του SSL, στη βάση του πρωτοκόλλου SSL 3.0. Η τρέχουσα έκδοση του TLS είναι η v1.2, ενώ βρίσκεται σε draft μορφή η έκδοση v1.3. Η έκδοση SSL 2.0 δεν είναι διαλειτουργική με την έκδοση SSL 3.0 και η έκδοση SSL 3.0 δεν είναι διαλειτουργική με την έκδοση 1 του TLS. Τόσο το SSL 2.0 όσο και το 3.0 έχουν χαρακτηριστεί ως πεπαλαιωμένα (deprecated) από το IETF (το 2011 και το 2015, αντίστοιχα). Στην παρούσα άσκηση ο FTP server που θα υλοποιήσετε θα υποστηρίζει τα πρωτόκολλα SSL 2.0 και SSL 3.0 (δείτε συνάρτηση `SSLv23_server_method` στον κώδικα του server που θα παρουσιάσουμε πιο κάτω).

Το SFTP είναι ένα εντελώς διαφορετικό πρωτόκολλο το οποίο βασίζεται στο πρωτόκολλο SSH (Secure SHell) παρά στο πρωτόκολλο FTP. Το SFTP χρησιμοποιεί μόνο μια σύνδεση μέσα από την οποία όλες οι πληροφορίες είναι κρυπτογραφημένες.

Τα πρωτόκολλα SSH και SSL έχουν πολλές ομοιότητες. Δημιουργούν και τα δύο μια ασφαλή σήραγγα (secure tunnel) μεταφοράς δεδομένων η οποία παρέχει κρυπτογράφηση δεδομένων (data encryption), πιστοποίηση ταυτότητας του server (server authentication), πιστοποίηση ταυτότητας του client (client authentication), και μηχανισμούς ακεραιότητας (μη αλλοίωσης) δεδομένων (data integrity). Μια από τις πιο βασικές διαφορές τους είναι ότι το SSL εμπλέκει τη χρήση ψηφιακών πιστοποιητικών (certificates) τύπου X.509 για την πιστοποίηση ταυτότητας του client και του server ενώ το SSH χρησιμοποιεί ένα άλλο εσωτερικό μηχανισμό για την πιστοποίηση ταυτότητας. Ένα πιστοποιητικό X.509 περιέχει το δημόσιο κλειδί (public key) μιας οντότητας και την ταυτότητα της οντότητας (π.χ. όνομα κόμβου/hostname, όνομα οργανισμού, όνομα ιδιώτη) και είναι υπογεγραμμένο από κάποια αρχή πιστοποίησης (Certificate Authority, CA) ή αυτό-υπογεγραμμένο (self-signed) με το ιδιωτικό κλειδί (private key) της ίδιας της οντότητας. Και επειδή το SSL χρησιμοποιεί ψηφιακά πιστοποιητικά, απαιτεί συνεπώς την παρουσία υποδομής δημόσιου κλειδιού (Public Key Infrastructure, PKI) και τη συμμετοχή μιας αρχής πιστοποίησης (CA). Επίσης μια άλλη μεγάλη διαφορά είναι ότι το SSH έχει ενσωματωμένη περισσότερη λειτουργικότητα. Για παράδειγμα, από μόνο του, το πρωτόκολλο SSH μπορεί να επιτρέψει στους χρήστες να συνδεθούν σε ένα server και να εκτελούν εντολές κελύφους εξ αποστάσεως (βλέπε εργαλείο απομακρυσμένης πρόσβασης Putty που χρησιμοποιείται και για σύνδεση στις μηχανές εργαστηρίου).

Δημιουργεί επί της ουσίας ένα ασφαλές κέλυφος (shell) για εκτέλεση εντολών σε απομακρυσμένο server. Το SSL/TLS δεν έχει αυτή τη δυνατότητα. Λειτουργεί μόνο σε συνδυασμό με άλλα πρωτόκολλα (π.χ. HTTP, FTP) για να παρέχει ασφαλές κανάλι επικοινωνίας στα πρωτόκολλα αυτά (και να γίνουν HTTPS και FTPS).

Το HTTPS πάνω από το TLS προδιαγράφεται από ξεχωριστό RFC2818 και του έχει ανατεθεί ξεχωριστό port (443). Παρέχει πιστοποίηση ταυτότητας (authentication) των

συμβαλλομένων μερών (client, server) μέσω των SSH κλειδιών (keys). Πριν την εγκατάσταση σύνδεσης, τόσο ο client όσο και ο server πρέπει να δημιουργήσουν από ένα ζεύγος κλειδιών, το δημόσιο (public) και το ιδιωτικό (private) κλειδί. Τα δημόσια κλειδιά ανταλλάσσονται κατά τη διάρκεια της έναρξης της επικοινωνίας (handshake phase, φάση χειραγίας) μεταξύ client και server και μέσω αυτών των κλειδιών γίνεται τόσο η πιστοποίηση ταυτότητας όσο και η κρυπτογράφηση και αποκρυπτογράφηση των δεδομένων. Μετά την εγκατάσταση του ασφαλούς καναλιού επικοινωνίας, αποστέλλονται αιτήσεις (εντολές) από το client στο server. Κάθε αίτηση (και απόκριση) έχει ένα ξεχωριστό τύπο που περιγράφει το είδος της αίτησης όπως για παράδειγμα, SSH_FXP_INIT, SSH_FXP_OPEN, SSH_FXP_CLOSE, SSH_FXP_READ, SSH_FXP_WRITE, SSH_FXP_STAT, SSH_FXP_LSTAT, SSH_FXP_FSTAT, SSH_FXP_OPENDIR, SSH_FXP_READDIR, SSH_FXP_MKDIR, SSH_FXP_RMDIR, SSH_FXP_DATA, SSH_FXP_RENAME οι οποίες περιγράφονται στο προαναφερθέν Internet Draft (ενότητα 3). Η αίτηση με τύπο SSH_FXP_INT αρχικοποιεί τη σύνδεση. Τα αρχεία σε ένα κατάλογο μπορούν να παρουσιαστούν (list) χρησιμοποιώντας τις αιτήσεις SSH_FXP_OPENDIR και SSH_FXP_READDIR. Η αίτηση SSH_FXP_OPENDIR ανοίγει ένα κατάλογο για διάβασμα. Κάθε αίτηση SSH_FXP_READDIR επιστρέφει ένα ή περισσότερα ονόματα αρχείων μαζί με τα χαρακτηριστικά τους (attributes). Τα χαρακτηριστικά των αρχείων μπορούν να επιστραφούν και με τις αιτήσεις SSH_FXP_STAT (follows symbolic links), SSH_FXP_LSTAT (does not follow symbolic links), SSH_FXP_FSTAT (status information for an open file). Όπως βλέπετε τα ονόματα κάποιων αιτήσεων μοιάζουν με αντίστοιχα systems calls της γλώσσας C.

Εσείς δεν θα υλοποιήσετε την λειτουργία του πρωτοκόλλου TLS. Υπάρχει διαθέσιμο το δωρεάν εργαλείο [OpenSSL](https://www.openssl.org/) το οποίο υλοποιεί το πρωτόκολλο TLS και θα χρησιμοποιηθεί για να δημιουργήσει τα ασφαλή κανάλια (συνδέσεις ελέγχου και συνδέσεις δεδομένων) πάνω από τα οποία θα υλοποιήσετε το πρωτόκολλο HTTP. Για περισσότερες λεπτομέρειες διαβάστε την επόμενη ενότητα.

IV. Περιγραφή Ζητούμενων Εργασίας

Αντικείμενο της άσκησης είναι να αναπτύξετε ένα ασφαλή «πολυδιεργασιακό» ή «πολυνηματικό» εξυπηρετητή ιστού, **HTTPS server**. Πιο συγκεκριμένα θα υλοποιήσετε το πρωτόκολλο HTTP πάνω από το πρωτόκολλο TLS. Δεν θα υλοποιήσετε το TLS αλλά θα χρησιμοποιήσετε έτοιμες συναρτήσεις του εργαλείου OpenSSL που θα αναλάβουν τις διαδικασίες πιστοποίησης ταυτότητας και κρυπτογράφησης / αποκρυπτογράφησης. Ο εξυπηρετητής θα υποστηρίζει ένα βασικό υποσύνολο των εντολών του πρωτοκόλλου HTTP. Η λειτουργία του πρωτοκόλλου HTTP περιγράφεται στο τεχνικό άρθρο Request For Comments 2616. Προτού περιγράψουμε τις εντολές του HTTP που θα υλοποιήσετε, θα παρουσιάσουμε κάποια απλά παραδείγματα χρήσης του εργαλείου OpenSSL.

Στις μηχανές του εργαστηρίου υπάρχει εγκατεστημένο το εργαλείο OpenSSL τόσο για χρήση από τη γραμμή εντολών (command line tool) όσο και σαν βιβλιοθήκη της γλώσσας C. Αν κάποιος χρησιμοποιεί δικό του UNIX/Linux λειτουργικό θα πρέπει να εγκαταστήσει τη βιβλιοθήκη αυτή. Για παράδειγμα σε λειτουργικό Ubuntu (Debian-based) η εντολή εγκατάστασης της βιβλιοθήκης είναι:

```
sudo apt update
sudo apt-get install openssl
sudo apt-get install libssl-dev
```

Ελέγξτε ότι ολοκληρώθηκε επιτυχώς η εγκατάσταση με την εντολή

```
openssl version
```

Το πιο κάτω πρόγραμμα (tls_server.c) δημιουργεί ένα απλό TLS server που ακούει για συνδέσεις στη θύρα 4433. Δείτε περισσότερα πιο κάτω.

```
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>
#include <sys/socket.h>
#include <arpa/inet.h>
#include <openssl/ssl.h>
#include <openssl/err.h>

int create_socket(int port)
{
    int s;
    struct sockaddr_in addr;

    /* set the type of connection to TCP/IP */
    addr.sin_family = AF_INET;
    /* set the server port number */
    addr.sin_port = htons(port);
    /* set our address to any interface */
    addr.sin_addr.s_addr = htonl(INADDR_ANY);

    s = socket(AF_INET, SOCK_STREAM, 0);
    if (s < 0) {
        perror("Unable to create socket");
        exit(EXIT_FAILURE);
    }

    /* bind serv information to s socket */
    if (bind(s, (struct sockaddr*)&addr, sizeof(addr)) < 0) {
        perror("Unable to bind");
        exit(EXIT_FAILURE);
    }

    /* start listening allowing a queue of up to 1 pending connection */
    if (listen(s, 1) < 0) {
        perror("Unable to listen");
        exit(EXIT_FAILURE);
    }

    return s;
}

void init_openssl()
{
    SSL_load_error_strings();
    OpenSSL_add_ssl_algorithms();
}
```

```
void cleanup_openssl()
{
    EVP_cleanup();
}
```

```
SSL_CTX *create_context()
```

```

{
    const SSL_METHOD *method;
    SSL_CTX *ctx;

    /* The actual protocol version used will be negotiated to the
     * highest version mutually supported by the client and the server.
     * The supported protocols are SSLv3, TLSv1, TLSv1.1 and TLSv1.2.
     */
    method = TLS_server_method();

    /* creates a new SSL_CTX object as framework to establish TLS/SSL or
     * DTLS enabled connections. It initializes the list of ciphers, the
     * session cache setting, the callbacks, the keys and certificates,
     * and the options to its default values
     */
    ctx = SSL_CTX_new(method);
    if (!ctx) {
        perror("Unable to create SSL context");
        ERR_print_errors_fp(stderr);
        exit(EXIT_FAILURE);
    }

    return ctx;
}

void configure_context(SSL_CTX *ctx)
{
    SSL_CTX_set_ecdh_auto(ctx, 1);

    /* Set the key and cert using dedicated pem files */
    if (SSL_CTX_use_certificate_file(ctx, "cert.pem", SSL_FILETYPE_PEM) <=
0) {
        ERR_print_errors_fp(stderr);
        exit(EXIT_FAILURE);
    }

    if (SSL_CTX_use_PrivateKey_file(ctx, "key.pem", SSL_FILETYPE_PEM) <= 0
) {
        ERR_print_errors_fp(stderr);
        exit(EXIT_FAILURE);
    }
}

int main(int argc, char **argv)
{
    int sock;
    SSL_CTX *ctx;

    /* initialize OpenSSL */
    init_openssl();

    /* setting up algorithms needed by TLS */
    ctx = create_context();

    /* specify the certificate and private key to use */
    configure_context(ctx);

    sock = create_socket(4433);

    /* Handle connections */
    while(1) {
        struct sockaddr_in addr;
        uint len = sizeof(addr);
        SSL *ssl;

```

```

const char reply[] = "test\n";

/* Server accepts a new connection on a socket.
 * Server extracts the first connection on the queue
 * of pending connections, create a new socket with the same
 * socket type protocol and address family as the specified
 * socket, and allocate a new file descriptor for that socket.
 */
int client = accept(sock, (struct sockaddr*)&addr, &len);
if (client < 0) {
    perror("Unable to accept");
    exit(EXIT_FAILURE);
}

/* creates a new SSL structure which is needed to hold the data
 * for a TLS/SSL connection
 */
ssl = SSL_new(ctx);
SSL_set_fd(ssl, client);

/* wait for a TLS/SSL client to initiate a TLS/SSL handshake */
if (SSL_accept(ssl) <= 0) {
    ERR_print_errors_fp(stderr);
}
/* if TLS/SSL handshake was successfully completed, a TLS/SSL
 * connection has been established
 */
else {
    /* writes num bytes from the buffer reply into the
     * specified ssl connection
     */
    SSL_write(ssl, reply, strlen(reply));
}

/* sends a close notify over the socket */
SSL_shutdown(ssl);
/* free an allocated SSL structure */
SSL_free(ssl);
close(client);
}

close(sock);
SSL_CTX_free(ctx);
cleanup_openssl();
}

```

Όπως θα προσέξετε στη συνάρτηση `configure_context` απαιτείται η χρήση αρχείου που να περιέχει το ψηφιακό πιστοποιητικό (`cert.pem`) εξυπηρετητή και ενός άλλου αρχείου (`key.pem`) που να περιέχει το ιδιωτικό κλειδί του εξυπηρετητή. Μπορούμε να δημιουργήσουμε και τα 2 αυτά αρχεία μέσω του εργαλείου `openssl` από τη γραμμή εντολών μέσω της εντολής:

```
openssl req -newkey rsa:2048 -new -nodes -x509 -days 3650 -keyout
key.pem -out cert.pem
```

η οποία δημιουργεί το ζεύγος δημόσιου και ιδιωτικού κλειδιού με βάση τον αλγόριθμο RSA, και αποθηκεύει το δημόσιο κλειδί μέσα στο πιστοποιητικό τύπου x509 (`cert.pem`) το οποίο ισχύει 3650 μέρες (10 χρόνια) προτού λήξει, και το ιδιωτικό κλειδί μέσα στο αρχείο `key.pem`. Και τα 2 αυτά κλειδιά έχουν μέγεθος 2048 bits. Κατά τη διάρκεια της

δημιουργίας του κλειδιού, το εργαλείο ζητά να δοθούν κάποιες πληροφορίες για τον ιδιοκτήτη των κλειδιών (π.χ. χώρα, επαρχία, πόλη, όνομα οργανισμού, όνομα κόμβου/hostname, email). Αν θέλετε, μπορείτε να τα αφήσετε όλα κενά (πατώντας διαδοχικά enter για να προχωρήσει η διαδικασία).

Όταν ο πιο πάνω εξυπηρετητής δεχθεί μια αίτηση για σύνδεση και γίνει αποδεκτή (από τη συνάρτηση accept), αρχίζει η διαδικασία πιστοποίησης ταυτότητας μέσω ανταλλαγής πιστοποιητικών. Αν η πιστοποίηση ταυτότητας είναι επιτυχής, ο εξυπηρετητής στέλνει πίσω τη συμβολοσειρά test και τερματίζει τη σύνδεση.

Στη συνέχεια μπορείτε να μεταγλωττίσετε και να τρέξετε το πρόγραμμα με τις εντολές:

```
gcc -o tls_server tls_server.c -lssl -lcrypto
./tls_server
```

Για να δείτε ότι τρέχει το πρόγραμμα, χρειάζεστε ένα πρόγραμμα πελάτη (client). Αυτό μπορεί να γίνει με 2 τρόπους. Ο πρώτος τρόπος είναι με το εργαλείο openssl από τη γραμμή εντολών:

```
openssl s_client -connect server-name:4433
```

(προσέξτε να δώσετε το σωστό όνομα μηχανής πάνω στο οποίο τρέχει ο εξυπηρετητής και τη σωστή θύρα, αν ο εξυπηρετητής είναι στην τοπική σας μηχανή, θα πρέπει να δώσετε σαν server-name το localhost ή την IP διεύθυνση 127.0.0.1). Μετά την εκτέλεση της εντολής θα δείτε στην οθόνη τη διαδικασία ανταλλαγής πιστοποιητικών (TSL handshake and negotiation phase) και στο τέλος το μήνυμα test που στάλθηκε από τον εξυπηρετητή.

Ο δεύτερος τρόπος είναι γράφοντας ένα μικρό πρόγραμμα σε γλώσσα C (δείτε πρόγραμμα tls_client.c στο as4-supplementary.zip).

Στη δική σας άσκηση θα τροποποιήσετε τον πιο πάνω κώδικα (tls_server.c) για να δημιουργήσετε ένα ασφαλή, πολύ-διεργασιακό ή πολύ-νηματικό HTTPS server. Ο HTTPS server θα πρέπει να παρέχει ασφάλεια (πάνω από TLS) και στη σύνδεση ελέγχου και στη σύνδεση δεδομένων. Για την πολύ-διεργασιακή ή πολύ-νηματική λειτουργία δείτε την ενότητα VI.

Για να δοκιμάσετε τον HTTPS server σας θα χρειαστείτε ένα Web client (browser) για να ενώνεστε με το server. Μπορείτε να γράψετε το δικό σας client σε γλώσσα C (στη βάση του tls_client) ή να δοκιμάσετε αν κάποιος εμπορικός Web client (π.χ. Google Chrome, Mozilla Firefox, Safari) μπορεί να συνδεθεί με τον server σας. Επειδή οι εμπορικοί web clients μπορούν να στείλουν με άμεσο τρόπο μόνο μηνύματα τύπου GET (ενώ εμείς θέλουμε να στέλνονται και άλλα μηνύματα όπως θα δείτε πιο κάτω π.χ. POST, HEAD, DELETE) συστήνουμε αντί της χρήσης ενός εμπορικού Web browser να χρησιμοποιήσετε το εργαλείο POSTMAN που μπορεί να στείλει όλων των ειδών τις αιτήσεις. Στην περίπτωση που ο server σας θα μπορεί να εξυπηρετήσει εμπορικό Web client ή το POSTMAN, θα έχετε επιπλέον BONUS στη βαθμολογία σας. Επίσης θα πρέπει να δημιουργήσετε ένα κατάλογο με όνομα **httphome/** μέσα στον ίδιο κατάλογο που είναι το .c πρόγραμμά σας (δίπλα από τα αρχεία .c) ο οποίος θα περιέχει τα αρχεία που μπορεί να «σερβίρει» ο web server (το όνομα του καταλόγου αυτού μπορείτε να το βρίσκετε και μέσα στο config file – δες ενότητα VI).

Ο πελάτης και ο web server επικοινωνούν μεταξύ τους ανταλλάζοντας μηνύματα με την εξής βασική μορφή [RFC2616/§4.1]:

- Αρχικά υπάρχει μια ακριβώς γραμμή, η οποία ορίζει το είδος της λειτουργίας που σχετίζεται με το αποστέλλόμενο μήνυμα. Πρόκειται για μια *γραμμαμή αίτησης*, αν το μήνυμα αποστέλλεται από τον πελάτη προς το web server (π.χ. GET, POST), ή μια *γραμμαμή κατάστασης*, αν το μήνυμα είναι απάντηση του web server προς τον πελάτη (π.χ. 200 OK, 404 NOT FOUND).
- Ακολουθούν ένα πλήθος από *γραμμαμές επικεφαλίδας*.
- Μετά υπάρχει μια ακριβώς κενή γραμμή, η οποία διαχωρίζει τις γραμμές επικεφαλίδας από το σώμα του μηνύματος.
- Τέλος, ακολουθούν τα bytes του σώματος του μηνύματος, αν υπάρχουν.

Οι γραμμές που αναφέρονται παραπάνω χωρίζονται μεταξύ τους από την ακολουθία “\r\n”, δηλαδή από δυο χαρακτήρες, τον “\r” (Carriage Return) με ASCII κωδικό 13 και τον “\n” (Line feed) με ASCII κωδικό 10.

Κάθε γραμμή επικεφαλίδας αποτελείται από το όνομα της επικεφαλίδας, το χαρακτήρα “:” και την τιμή της επικεφαλίδας [RFC2616/§4.2]. Ακολουθεί παράδειγμα:

```
Accept: text/html
```

Για παράδειγμα, αυτή η επικεφαλίδα λέει ότι ο αποστολέας της αίτησης δέχεται μηνύματα html.

Αν το αποστέλλόμενο μήνυμα είναι **αίτηση** του πελάτη προς το web server, η αρχική γραμμή του (*γραμμαμή αίτησης*) αποτελείται από μια λέξη η οποία καθορίζει την επιθυμητή λειτουργία (ή μέθοδο) που αιτείται ο πελάτης, ένα κενό χαρακτήρα, τη διαδρομή του αρχείου πάνω στο οποίο θα εφαρμοσθεί η μέθοδος αυτή, ένα ακόμα κενό χαρακτήρα, τη συμβολοσειρά “HTTP/” και τέλος την έκδοση του HTTP πρωτοκόλλου (για την άσκηση πάντα “1.1”) [RFC2616/§5.1]. Ακολουθεί παράδειγμα:

```
GET /mydirectory/myfile.html HTTP/1.1
Host: my_webserver.com
Accept: text/html
```

Αν το αποστέλλόμενο μήνυμα είναι **απάντηση** από το web server, η αρχική γραμμή του (*γραμμαμή κατάστασης*) αποτελείται από τη συμβολοσειρά “HTTP/” και την έκδοση του HTTP πρωτοκόλλου (για την άσκηση πάντα “1.1”), ένα κενό χαρακτήρα, τον κωδικό κατάληξης της αίτησης και τέλος μια συμβολοσειρά που είναι η λεκτική περιγραφή του κωδικού κατάληξης [RFC2616/§6.1]. Ακολουθούν παραδείγματα:

```
HTTP/1.1 200 OK
HTTP/1.1 404 Not Found
HTTP/1.1 501 Not Implemented
```

Για τις ανάγκες της άσκησης, ο HTTPS server σας θα πρέπει να μπορεί να χειριστεί **αιτήσεις** των μεθόδων **GET** [RFC2616/§9.3], **POST** [RFC2616/§9.5], **HEAD**

[RFC2616/§9.4] και **DELETE** [RFC2616/§9.7]. Αν σε μια αίτηση σας ζητηθεί οποιαδήποτε άλλη μέθοδος που δεν είναι υλοποιημένη, πρέπει να απαντήσετε σε αυτή με ένα μήνυμα απάντησης που θα έχει κωδικό κατάληξης της αίτησης το 501 και περιγραφή “Not Implemented” [RFC2616/§10.5.2]. Ακολουθεί παράδειγμα:

```
HTTP/1.1 501 Not Implemented
Server: my_webserver.com
Connection: close
Content-Type: text/plain
Content-Length: 24
```

Method not implemented!

Όταν η αίτηση GET [RFC2616/§9.3] στέλνεται από τον πελάτη θα πρέπει ο HTTPS server να ανακτά το αρχείο που της προσδιορίζει η γραμμή αίτησης μέσα από τον κατάλογο περιεχομένου του web server σας (httphome/). Για παράδειγμα με την πιο κάτω αίτηση ο πελάτης ζητά από τον web server να στείλει το αρχείο myfile.html που είναι μέσα στον κατάλογο files (που ο κατάλογος files είναι μέσα στον κατάλογο httphome/).

```
GET /files/myfile.html HTTP/1.1
Host: server.com
Accept: text/html
```

Αν τα καταφέρει ο HTTPS server να βρει το αρχείο, θα πρέπει να στείλει ένα μήνυμα απάντησης με κωδικό κατάληξης της αίτησης το 200 και περιγραφή “OK” [RFC2616/§10.2.1]. Στο σώμα του μηνύματος (κάτω από τις επικεφαλίδες και την κενή γραμμή) πρέπει να βρίσκεται το περιεχόμενο του αρχείου που σας ζητήθηκε. Αν αποτύχει στην ανάκτηση του αρχείου, θα πρέπει να στείλει ένα μήνυμα απάντησης με κωδικό κατάληξης της αίτησης 404 και περιγραφή “Not Found” [RFC2616/§10.4.5].

Η αίτηση POST [RFC2616/§9.5] χρησιμοποιείται για να ανεβάζει (upload) δεδομένα ο πελάτης στον εξυπηρετητή. Στο μήνυμα POST, κάτω από τη γραμμή αίτησης και τις επικεφαλίδες, μέσα στο σώμα του μηνύματος θα βρίσκεται το περιεχόμενο του αρχείου που ανεβαίνει στο server. Στο πιο κάτω παράδειγμα, ο πελάτης ανεβάζει στον web server ένα αρχείο με το όνομα hello.html που πρέπει να τοποθετηθεί στον κατάλογο files (που είναι μέσα στον κατάλογο httphome/). Το περιεχόμενο του html αρχείου βρίσκεται στο σώμα του μηνύματος POST.

```
POST /files/hello.html HTTP/1.1
Host: my_webserver.com
Content-Type: text/html
Content-Length: 47
```

```
<html><body><h1>Hello World!</h1></body></html>
```

Αν τα καταφέρει ο HTTPS server να αποθηκεύσει το αρχείο, θα πρέπει να στείλει ένα μήνυμα απάντησης με κωδικό κατάληξης της αίτησης το 201 και περιγραφή “Created” [RFC2616/§10.2.2]. Το μήνυμα μπορεί να περιέχει την επικεφαλίδα Etag [RFC2616/§14.19] ή την επικεφαλίδα Location [RFC2616/§14.30] αλλά δεν θα περιέχει κάποιο σώμα. Αν αποτύχει στην αποθήκευση του αρχείου, θα πρέπει να στείλει ένα

μήνυμα απάντησης με κωδικό κατάληξης της αίτησης 500 και περιγραφή “Internal Server Error” [RFC2616/§10.5.1].

Την αίτηση HEAD πρέπει να τη χειρίζεστε με εντελώς παρόμοιο τρόπο με αυτό για την GET, εκτός από το ότι στην απάντηση από το web server δε θα περιλαμβάνεται το περιεχόμενο του αρχείου που ζητήθηκε [RFC2616/§9.4].

Η εντολή DELETE πρέπει να τη χειρίζεστε με εντελώς παρόμοιο τρόπο με αυτό για την HEAD, με τη διαφορά ότι ο web server θα σβήνει το περιεχόμενο του αρχείου που ζητήθηκε και να επιστρέφει HTTP/1.1 200 OK ή HTTP/1.1 404 Not Found [RFC2616/§9.7].

Κατά την εξυπηρέτηση των αιτήσεων που έρχονται, ο web server σας θα πρέπει να αντιλαμβάνεται και να ερμηνεύει σωστά την επικεφαλίδα Connection της αίτησης, εφ’ όσον υπάρχει, με τον εξής τρόπο: Αν έχει την τιμή close, μετά την εξυπηρέτηση της αίτησης, ο web server θα πρέπει να τερματίσει τη σύνδεση με τον πελάτη. Στην απάντησή του σε αυτήν την περίπτωση θα πρέπει να συμπεριλάβει τη γραμμή επικεφαλίδας “Connection: close”. Διαφορετικά, αν δηλαδή η επικεφαλίδα στην αίτηση του πελάτη δεν έχει την τιμή close ή αν απουσιάζει, τότε ο web server θα πρέπει να περιμένει για νέα μηνύματα αιτήσεων μετά από την εξυπηρέτηση της τρέχουσας αίτησης. Στην απάντησή του, σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να συμπεριλάβει τη γραμμή επικεφαλίδας “Connection: keep-alive” [RFC2616/§14.10], [RFC2616/§8.1]. Οποιαδήποτε άλλη επικεφαλίδα της αίτησης μπορείτε να την αγνοείτε[†].

Στα μηνύματα απάντησης που στέλνει ο web server σας θα πρέπει να περιλαμβάνει οπωσδήποτε τις ακόλουθες επικεφαλίδες:

- Connection: Έχει τις τιμές close ή keep-alive, ανάλογα με το αν πρόκειται να κλείσει τη σύνδεση μετά από αυτή την απάντηση, ή αν θα περιμένει για νέες αιτήσεις [RFC2616/§14.10], [RFC2616/§8.1].
- Server: Εδώ σαν τιμή βάζετε το όνομα του web server σας. [RFC2616/§14.38].
- Content-Length: Έχει σαν τιμή το μέγεθος σε bytes του σώματος του μηνύματος. Πρακτικά δηλαδή είναι το μέγεθος του αρχείου που στέλνετε [RFC2616/§14.13]. Προσέξτε η τιμή αυτή να είναι όσο είναι το μέγεθος του μηνύματος προς αποστολή (σε bytes) διότι ο πελάτης δεν κλείνει τη σύνδεση αν δεν λάβει τόσα bytes όσα λέει η επικεφαλίδα αυτή.
- Content-Type: Έχει σαν τιμή τον τύπο του αρχείου που επιστρέφετε, κατά MIME (*Multipurpose Internet Mail Extensions*). Για τις ανάγκες της άσκησης, μπορείτε να διαλέγετε έναν από τους τύπους text/plain (.txt, .sed, .awk, .c, .h), text/html (.html, .htm), image/jpeg (.jpeg, .jpg), image/gif (.gif) και application/pdf (.pdf), ανάλογα με την κατάληξη του αρχείου που στέλνετε. Αν η κατάληξη δεν είναι κάποια απ’ αυτές, μπορείτε να στείλετε τον τύπο application/octet-stream [RFC2616/§14.17].

V. Παραδείγματα

[†] Σημειώνεται ότι στην έκδοση 1.1 του πρωτοκόλλου HTTP, στις αιτήσεις των πελατών είναι υποχρεωτική η επικεφαλίδα HOST, στη μορφή Host: <host>:<port>, όπου <host> είναι το μηχάνημα του web server και <port> η θύρα στην οποία περιμένει αιτήσεις σύνδεσης, ή απλώς Host: <host>, όπου η θύρα είναι η προκαθορισμένη για το HTTP πρωτόκολλο, η 80 [RFC2616/§14.23]. Παρ’ όλα αυτά, στην δική σας υλοποίηση μπορείτε να αγνοήσετε αυτό τον περιορισμό.

Ακολουθούν παραδείγματα αιτήσεων από ένα πελάτη (αριστερή στήλη) και οι αντίστοιχες απαντήσεις από ένα web server (δεξιά στήλη).

```
GET /sample.html HTTP/1.1
User-Agent: My_web_browser
Host: example.com:4433
Connection: keep-alive
```

```
HTTP/1.1 200 OK
Server: example.com
Content-Length: 211
Connection: keep-alive
Content-Type: text/html
```

```
<html>
<head>
  <title>It worked!!!</title>
</head>
<body>
  <h1>Yes, It worked!!!</h1>
  Click at the image to see a
  sample text!<br>
  <a href="sample.txt">
    
  </a>
</body>
</html>
```

```
GET /sample.txt HTTP/1.1
User-Agent: My_web_browser
Host: example.com:4433
Connection: keep-alive
```

```
HTTP/1.1 200 OK
Server: example.com
Content-Length: 24
Connection: keep-alive
Content-Type: text/plain
```

Yes, this works also!!!

```
POST /json/user.json HTTP/1.1
User-Agent: My_web_browser
Host: example.com:4433
Content-type: application/json
Connection: keep-alive
```

```
{'name': 'john', 'surname': 'smith'}
```

```
HTTP/1.1 201 Created
Etag: 55e84b95c2e66d1e0a8e46b2
```

```
HEAD /sample.txt HTTP/1.1
User-Agent: My_web_browser
Host: example.com:4433
Connection: keep-alive
```

```
HTTP/1.1 200 OK
Server: example.com
Content-Length: 24
Connection: keep-alive
Content-Type: text/plain
```

```
GET /dir/non-existent.gif HTTP/1.1
User-Agent: My_web_browser
Host: example.com:4433
Connection: keep-alive
```

```
HTTP/1.1 404 Not Found
Server: example.com
Content-Length: 20
Connection: keep-alive
Content-Type: text/plain
```

Document not found!

```
OPTIONS * HTTP/1.1
User-Agent: My_web_browser
Host: example.com:4433
Connection: close
```

```
HTTP/1.1 501 Not Implemented
Server: example.com
Content-Length: 24
Connection: close
Content-Type: text/plain
```

Method not implemented!

VI. Παράλληλη (πολύ-διεργασιακή ή πολύ-νηματική) λειτουργία εξυπηρετητή

Ο HTTPS server που θα υλοποιήσετε πρέπει να είναι σε θέση να εξυπηρετεί «ταυτόχρονα» πολλές αιτήσεις από πελάτες. Δεν πρέπει, δηλαδή, να τελειώσει πρώτα με την εξυπηρέτηση μιας αίτησης και μετά να δέχεται νέες. Για να το πετύχετε αυτό, θα πρέπει να εκμεταλλευτείτε τη δυνατότητα ύπαρξης πολλών διεργασιών ή νημάτων μέσα στη διεργασία του HTTPS server. Μια ιδέα θα ήταν, όταν παίρνει μια αίτηση από πελάτη, να δημιουργεί μια διεργασία ή νήμα για να την εξυπηρετήσει, ενώ η αρχική διεργασία ή νήμα να περιμένει νέες αιτήσεις. Η εξυπηρέτηση των αιτήσεων αυτών θα γίνεται από νέες διεργασίες ή νήματα που θα δημιουργεί η αρχική διεργασία ή νήμα. Φυσικά, όταν ένα νήμα τελειώνει την αποστολή του, θα πρέπει να τερματίζει. **Η προσέγγιση αυτή δεν είναι πολύ καλή**, γιατί δεν είναι ιδιαίτερα ελεγχόμενη η δημιουργία και καταστροφή νημάτων ή διεργασιών στην εφαρμογή, κάτι που μπορεί να αποβεί εξαιρετικά προβληματικό σε κάποιες περιπτώσεις.

Μια άλλη, καλύτερη, ιδέα είναι το αρχικό νήμα να δημιουργήσει ένα thread-pool ή process-pool, δηλαδή να δημιουργήσει εξ αρχής ένα σταθερό αριθμό νημάτων ή διεργασιών εργατών (που το πλήθος τους να δίνεται) και όταν υπάρχει αίτηση για εξυπηρέτηση να την αναθέτει σε κάποιο από τα νήματα ή διεργασίες αυτά που δεν έχει δουλειά. Οι διεργασίες ή τα νήματα, αφού εξυπηρετήσουν ένα πελάτη, δεν τερματίζουν, αλλά μεταβαίνουν σε κατάσταση αναμονής. Φυσικά, αν δεν υπάρχει διαθέσιμο νήμα ή διεργασία, το αρχικό θα πρέπει να περιμένει μέχρι να υπάρξει, χωρίς να δέχεται νέες αιτήσεις. Συγκεκριμένα εάν υπάρχουν περισσότερες αιτήσεις από το μέγιστο αριθμό νημάτων ή διεργασιών στο pool τότε το σύστημα απορρίπτει την αίτηση κλείνοντας το socket (χωρίς να επιστρέφει οποιανδήποτε απάντηση στον πελάτη). Άλλες παραμέτρους που χρειάζεται να πάρει ο HTTPS server σας, εκτός από το πλήθος των νημάτων ή διεργασιών, είναι ο αριθμός θύρας στον οποίο θα αναμένει αιτήσεις, ο κατάλογος-ρίζα του ιεραρχικού συστήματος αρχείων που «σερβίρει» και άλλες παραμέτρους που τυχόν χρησιμοποιήσετε. Οι παράμετροι μπορεί είτε να δίδονται ως ορίσματα στο πρόγραμμά σας ή καλύτερα να βρίσκονται σε κάποιο αρχείο config.txt, το οποίο θα έχει τη δομή (παράδειγμα για νήματα):

```
# HTTPS server Configuration File

# The Number of Threads in the Threadpool
THREADS=40

# The Port number of the HTTPS server
PORT=4433

# The HOME folder of the HTTP server
HOME=./httphome

...
```

VII. Ανάπτυξη Λογισμικού

Η άσκηση αυτή θα υλοποιηθεί σε ομάδες όπως έχουν αναρτηθεί στο Moodle για την παρουσίαση, των οποίων τα άτομα αναμένεται να συμβάλουν ισομερώς σε χρόνο και ουσιαστική δουλειά.

VIII. Αξιολόγηση

A) Τι πρέπει να παραδώσετε;

- **Στο Moodle:** Ένα αρχείο **https.tar.gz** το οποίο θα περιέχει:
 1. Τον πηγαίο κώδικα (αρχεία .c/.h) μαζί με το σχετικό Makefile,
 2. Ένα README.txt αρχείο οποίο θα δίδει οδηγίες χρήσης του συστήματός σας (περίπου 1 σελίδα) και
 3. Architecture (DOC ή PDF), το οποίο θα περιγράφει την αρχιτεκτονική του συστήματος, τις βασικές επιλογές στο σχεδιασμό αυτής της αρχιτεκτονικής, περιγραφή της επιπλέον λειτουργίας που αποφασίσατε να υλοποιήσετε, διάφορες δυσκολίες που αντιμετωπίσατε (~2-3 σελίδες).

B) Κριτήρια Αξιολόγησης.

1. **Δομή Συστήματος:** Το σύστημα πρέπει να χρησιμοποιεί τεχνικές δομημένου προγραμματισμού με τη χρήση συναρτήσεων, αρχείων επικεφαλίδας (.h), πολλαπλών αρχείων για καλύτερη δομή του πηγαίου κώδικα, Makefile, αρχείων ελέγχου (unit tests) τα οποία θα ελέγχουν την ορθότητα των συστατικών (modules) του συστήματος σας ανεξάρτητα από την υπόλοιπη λειτουργία του συστήματος, διαχείριση λαθών συστήματος με την perror, έλεγχος ταυτοχρονίας νημάτων με χρήση σηματοφόρων, κτλ.
2. **Ορθότητα Λειτουργίας:** Το σύστημα θα πρέπει να διεκπεραιώνει ορθά τις λειτουργίες του συστήματος όπως αυτές περιγράφονται σε αυτή την εκφώνηση και το RFC2616. Η εκφώνηση της άσκησης δεν σας δεσμεύει για τις δυνατότητες που θα έχει ο εξυπηρετητής που θα υλοποιήσετε. **Η εκφώνηση απλά θέτει ένα ελάχιστο όριο δυνατοτήτων που θα πρέπει να υλοποιήσετε.** Αυτό είναι σκόπιμο για να σας αφήσει αρκετή ελευθερία στη λήψη πρωτοβουλιών και στην εκδήλωση δημιουργικότητας από την πλευρά σας. Μέσα από αυτή την άσκηση θέλουμε να σας δοθεί η δυνατότητα να επεξεργαστείτε από μόνοι σας ένα τεχνικό έγγραφο (RFC2616) καθώς επίσης να ανακαλύψετε νέες συναρτήσεις πέρα από αυτές που διδαχθήκατε ήδη στις διαλέξεις.

Καλή Επιτυχία !